

Dosarul nr. 2ra-758/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. O. Dvornic)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Budăi, V. Mihaila, I. Cotruță)

ÎNCHEIERE

26 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Dumitru Mardari

Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Eugeniu Chirița împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării termenului rezonabil de examinare a cauzei și repararea prejudiciului moral

împotriva deciziei din 4 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Eugeniu Chirița, casată hotărârea din 14 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru și emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost admisă parțial

constată:

La 9 ianuarie 2020, Eugeniu Chirița a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării termenului rezonabil de examinare a cauzei și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a invocat că la 17 ianuarie 2015, a depus o cerere de chemare în judecată împotriva SRL „FerMod Plast” privind restituirea contravalorii produsului.

A menționat că, deoarece instanța a ignorat prevederile legale potrivit cărora pârâtul este obligat să dovedească prin expertiză conformitatea produsului, dânsul a solicitat dispunerea efectuării expertizei.

Prin încheierea din 3 iulie 2015 expertiza a fost dispusă CNEJ-ului, iar procesul a fost suspendat.

La 28 iulie 2015, dânsul a achitat taxa pentru expertiză.

Ulterior, a solicitat să i se comunice termenul de efectuare a expertizei, iar prin răspunsul din 26 ianuarie 2016, a fost informat că termenul este stabilit pentru luna august 2017.

Nefiind de acord, a solicitat urgentarea efectuării expertizei, dar prin răspunsul din 16 februarie 2016, i-a fost comunicat că urgentarea a fost respinsă.

Prin cererea din 8 martie 2016 a contestat Ministerului Justiției al Republicii Moldova decizia în cauză, dar fără efect.

Din cauza incertitudinii de la CNEJ, a comandat un raport extrajudiciar, iar la 11 iunie 2018 a solicitat instanței de judecată reluarea procesului, instanța a respins cererea.

La fel, prin răspunsul din 11 iunie 2018, CNEJ a respins cererea, apoi totuși a remis dosarul.

Procesul a fost reluat la 11 iulie 2018, iar hotărârea a fost emisă la 12 iunie 2019, atacată cu apel, devenind definitivă la 14 noiembrie 2019.

Astfel, examinarea cauzei a durat din 17 ianuarie 2015 până la 14 noiembrie 2019, aproape 5 ani, exagerat de mult pentru un litigiu privind protecția drepturilor consumatorului.

A mai menționat că imediat după expirarea termenului de remediere specificat în procesul-verbal de predare-primire a lucrărilor, din cauza defectelor, a acționat SRL „FerMod Plast” în judecată încă la 16 august 2012, doar că instanța a ignorat prevederile procesului-verbal, potrivit căruia termenul de remediere este de 10 zile, la fel, ignorând prevederile art. 13 alin. (1, 2) din Legea nr. 105/2003, în redacția Legii nr. 140/2011, iar prin încheierea din 7 decembrie 2012, cererea de chemare în judecată a fost scoasă de pe rol.

Judecarea acțiunii s-a finisat la 3 septembrie 2014 la Curtea Supremă de Justiție, apoi a primit decizia.

Astfel, la 1 decembrie 2014, în interiorul termenului de garanție, a înaintat reclamația SRL „FerMod Plast”, iar la 17 ianuarie 2015, a depus cerere de chemare în judecată.

Deci, de facto procedurile judiciare durează din 16 august 2012.

A precizat că obiectul contractului este un set integral de tâmplării din PVC pentru casă de locuit, prețul contractului fiind în anul 2012 în valoare de 2 825 de euro achitați în avans, o sumă considerabilă.

Totodată, a indicat reclamantul că nu a negociat prețul, dar a prevenit că nu va accepta niciun compromis în detrimentul calității.

Dar din cauza executării defectuoase a lucrărilor, a solicitat prompt instanței de judecată o soluție în acest sens, care a devenit definitivă abia la 14 noiembrie 2019.

Pronunțarea întârziată a instanței de judecată pe lângă impactul psihologic constant și îndelungat a avut și efecte reale care se exprimă prin amânarea pe o durată nedeterminată a lucrărilor de reparație capitală a casei, imposibilitatea utilizării până în prezent a casei, locuirea într-un apartament cu o odaie în tot acest răstimp, angajarea și achitarea avocatului, antrenarea personală maximă în derularea procesului, fiindu-i afectată grav imaginea personală în legătură cu derularea

procesului, prin defăimări și umiliri din partea reprezentanților companiei SRL „FerMod Plast”, din partea avocaților, din partea instituțiilor cărora statul Republica Moldova i-a delegat atribuții, inclusiv atribuții în vederea garantării dreptului consumatorului (Judecătoria Chișinău, Serviciul fiscal de stat, Agenția pentru protecția consumatorilor, CNEJ), în consecință pierzând încrederea în actul de justiție.

A subliniat că încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei a dus la tensiuni psihologice și neînțelegeri în familie.

Astfel, doar o recompensă bănească echitabilă și răspunderea pecuniară în regres a persoanelor vinovate ar putea redresa situația descrisă.

A considerat că judecătorul Serghei Dimitriu neîntemeiat s-a eschivat de la judecarea cererii de chemare în judecată nr. 40434 din 21 noiembrie 2019, deoarece la 13 decembrie 2019, în interiorul termenului acordat, dânsul a înlăturat pretensele neajunsuri.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 2 alin. (1) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

A solicitat constatarea încălcării termenului rezonabil de examinare a cauzei și repararea prejudiciului moral în mărime de 100 000 de lei.

Prin încheierea protocolară din 11 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Centrul Național de Expertize Judiciare.

Prin hotărârea din 14 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost respinsă acțiunea ca fiind neîntemeiată.

În susținerea soluției emise, prima instanță a reținut că perioada care urmează a fi luată în considerare în speță este de facto data reluării examinării cauzei, adică 26 iunie 2018 și 14 noiembrie 2019, data emiterii deciziei Curții de Apel Chișinău, prin care apelul depus de Eugeniu Chirița a fost respins.

Astfel, prima instanță a considerat că termenul de 1 an și 4 luni, în care s-a examinat, în cele două grade de jurisdicție, cauza civilă din speța principală nu depășește termenul rezonabilității pentru astfel de categorie de cauze.

Prin urmare, prima instanță a ajuns la concluzia de a respinge alegațiile reclamantului privind tergiversarea neîntemeiată de către instanțele de judecată a examinării cauzei civile menționate.

Cu referire la cerința reparării prejudiciului moral în mărime de 100 000 de lei, aceasta de asemenea urmează a fi respinsă, deoarece constituie o pretenție subsecventă celei principale care a fost respinsă.

Prin decizia din 4 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Eugeniu Chirița, casată hotărârea din 14 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru și emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost admisă parțial.

A fost constatată încălcarea termenului rezonabil de examinare a cauzei civile intentate la cererea lui Eugeniu Chirița de chemare în judecată împotriva SRL „FerMod Plast” privind restituirea contravalorii produsului.

A fost încasat din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiție al Republicii Moldova, în beneficiul lui Eugeniu Chirița prejudiciu moral în valoare de 5 000 de lei.

În rest, a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

Întru consolidarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat faptul că cauza civilă nr. 22-4004/15 inițiată la cererea de chemare în judecată a lui Eugeniu Chirița s-a aflat în proces de examinare din 17 ianuarie 2015 până la 14 noiembrie 2019, o perioadă de 4 ani 6 luni, perioadă care nu poate fi considerată rezonabilă, fiind vădit una excesivă, cu depășirea termenului prevăzut de art. 4 alin. (4) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011.

Apreciind circumstanțele în care s-a desfășurat procedura în cauza în care se invocă apărarea drepturilor consumatorului, instanța de apel a evidențiat că termenul de judecare a cauzei a depășit limita rezonabilității, deci reclamantul este îndreptățit să-și apere dreptul său încălcat.

Prin urmare, instanța de apel a considerat că a fost încălcat dreptul lui Eugeniu Chirița la judecarea în termen rezonabil a cauzei, or examinarea acestuia a depășit neîntemeiat termenul prevăzut în art. 192 CPC și art. 4 alin. (4) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011.

Respectiv, în litigiul dedus judecării, în urma încălcării termenului rezonabil la examinarea cauzei civile Eugeniu Chirița a suferit un prejudiciu moral, pe care instanța de apel l-a estimat în cuantum de 5 000 de lei, sumă echitabilă, rezonabilă și suficientă pentru compensarea prejudiciului moral cauzat reclamantului în urma tergiversării examinării cauzei civile și care ar atinge scopul și finalitatea prevăzută de lege.

La 27 februarie 2021, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei din 4 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, considerând-o neîntemeiată și pasibilă casării, deoarece instanța de apel a interpretat în mod eronat legea și în acest sens a aplicat eronat normele de drept material, iar probele la dosar au fost apreciate arbitrar.

Astfel, cauza supusă controlului justeței duratei procedurilor, în baza Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, a fost apreciată în mod eronat de către Curtea de Apel Chișinău, ca o încălcare a dreptului intimatului la judecarea cauzei în termen rezonabil.

Având în vedere faptul că până la 26 iunie 2018, procesul a fost efectiv suspendat (în rezultatul demersului avocatului lui Eugeniu Chirița cu privire la dispunerea expertizei), a considerat că acea perioadă nu urmează a fi calculată la aprecierea rezonabilității duratei procedurilor.

Or, în perioada 3 iulie 2015 - 26 iunie 2018, cauza civilă a fost suspendată, instanța de judecată fiind în imposibilitate de a întreprinde vreo acțiune procedurală, în temeiul art. 260 CPC.

Prin urmare, perioada care urmează a fi luată în considerare este de facto data reluării examinării cauzei, adică 26 iunie 2018 și 14 noiembrie 2019 - data emiterii deciziei Curții de Apel Chișinău, prin care apelul depus de Eugeniu Chirița a fost respins.

Astfel, în termenul de 1 an și 4 luni, în care s-a examinat cauza, de către cele două grade de jurisdicție, nu s-au admis depășiri ale termenului rezonabilității pentru astfel de categorii de cauze.

Totodată, în cazul în care Curtea Supremă de Justiție totuși va considera ca fiind încălcat termenul rezonabil, cu titlu secundar, a evidențiat că simpla constatare a încălcării dreptului reprezintă prin sine o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral cauzat.

La 12 aprilie 2021, în adresa lui Eugeniu Chirița și Centrului Național de Expertize Judiciare a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 199).

La 21 aprilie 2021, prin intermediul poștei electronice, Eugeniu Chirița a depus referință la recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, solicitând declararea recursului ca fiind inadmisibil.

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care Centrul Național de Expertize Judiciare să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 27 februarie 2021 împotriva deciziei din 4 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul

în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic